

A TARTALOMBÓL

Dr. Vadon Pálra emlékezik Tarcsay Csaba.

Bővebben a 2. oldalon.

Devecserben járt Mag. Rudi Roth, a Magyar Köztársaság tiszteletbeli konzulja.

Bővebben a 3. oldalon.

Adventi programokkal várjuk a gráciakat.

Bővebben a 6-7. oldalon.

Noé bárkája bábelőadás a gráci gyerekeknek.

Bővebben a 15. oldalon.

ADOMÁNYGYŰJTÉSBE KEZDETT A GRÁCI MAGYARSÁG

2010. október 4-én a kora esti órákban sms-t kaptam édesanyámtól, Ajkáról: „Kolontárt elöntötte a vörösiszap.”

A következő napokban a döbbenet, a düh, a sajnálat és a szomorúság kavargott bennem. Hiszen néhány héttel ezelőtt három kiskorú gyermekemmel a hátsó ülésen többször is áthaladtam az elöntött falvakon.

Ahogy a katasztrófa híre az osztrák médiában is terjedni kezdett, egyre többünkben ébredezett a tenniakarás vágya. Jó néhány telefonhívás és e-mail erősítette elhatározásunkat, hogy mi, gráci magyarok is segítsünk a magunk módján, a magunk eszközeivel, lehetőségeivel a rászorulókon.

Nem egészen három nap leforgása alatt *Ugri Misi bácsival* és *Csicsely Tamással* elindítottuk a gráci magyarság segélyakcióját: 2010. október 7-én a **Forum Hungaricum**, Mag. Rudi Roth, a Magyar Köztársaság tiszteletbeli konzulja védnöksége alatt és a gráci magyar szervezetek támogatásával adomány-

Balról: Mag.^a Petritz Judit, Fodor János atya és Mag. Rudi Roth, a Magyar Köztársaság tiszteletbeli konzulja

gyűjtést kezdeményezett az Ajka, Kolontár és Devecser térségében bekövetkezett súlyos vörösiszap-katasztrófa károsultjainak megsegítésére.

Október 11-én délből Mag. Rudi Roth tájékoztatta a sajtó képviselőit a gráci magyarság segélyakciójáról. A sajtótájékoztatón részt vett Fodor János atya is, aki akkor egy hete a devecseri plébánián segítette Mód Miklós atya munkáját.

A segélyakció eddigi fejleményeiről a 16. oldalon számolunk be, a 18. oldalon pedig János atya tapasztalatairól szóló írását olvashatják.

Az adománygyűjtés még év végéig tart. A pénzbeli felajánlásokat a következő számlaszámra várjuk:

Forum Hungaricum

Kontonr.: 02014519058

BLZ: 20815

Verwendungszweck:

Spende für

Giftschlammopfer

Segítségét előre is köszönjük!

Az adománygyűjtés a gráci magyarság példamutató összefogásáról tanúskodik. Mindenkinek köszönetet mondunk, aki hozzájárult a segélyakció sikeréhez.

Petriz Judit

DR. VADON PÁLRA EMLÉKEZÜNK

Augusztus utolsó hétvégéje előtti szerdán este az A9-es autópályán Übelbach felé haladva Éva megmutatta azt a helyet, ahol 25 éve még nem volt védőkorlát az útmén...

Másnap hajnalban a mariatrosti temetőből, édesapja sírjától elindultunk Máriacell felé a 27. Mindszenty-Vadon emlékzarándoklatra.

Negyed évszázada hunyt el Dr. Vadon Pál.

„Akkoriban” – valamikor belekerült a szótáramba ez a szó, és egyre gyakrabban használok – nem tudtam, hogy a gyermeki nyelvtanulásnak érzelmi alapja van, úgy tanul meg beszélni a csecsemő, hogy a szeretett hangot imitálja. Ma tudom, hogy esti mese nélkül soha nem tanult volna meg lányom magyarul. Az évek során lassan kötelezővé vált az esti mesélés, és amikor a lányom Felső-örött kórházba került, engem pedig hívott a munkám, magától értetődően, szalagra mondtam neki minden egyes estére egy mesét. Mindezért négyszáz kilométert kellett autóznom, és apai önelégültségemen esett csorba, amikor érkeztemkor lányom a maga módján értette meg velem,

hogy erre nem lett volna szükség, mert van itt egy doktor bácsi, aki mesél neki magyarul.

Vadon Pali akkoriban altatóorvos volt az őri kórházban. Pali számára mi sem volt természetesebb, hogy a magyar nevű kis beteget gondozásába vegye.

Amikor Grácba került, bekapcsolódott a cserkészmunkába. Tudta vagy érezte, hogy a cserkészlet erdő, csillagos ég, tábornüzek nélkül mit sem ér. Mindent megtett azért, hogy a gyerekek ezt megélhessék. Később táborokban voltunk együtt. Fehér komondorai az esti szürkületben elevedtek meg igazán. Nem volt olyan éjjeli őrség soha, amelyik annyi biztonságérzetet adott, mint az a két állat. De volt viharos éjszánkánk is, amikor jócskán több esett a jólesőnél. Amikor nem csak úgy alatot kopogott a sátorponyván, hanem ömlött, mintha víz esés alatt vertünk volna tábornot. Pali egyik sátoralját mentette a másik után kisbuszával az uradalmi pajtába. Vezetőképző táborban is együtt voltunk, saját reggeli tornagyakorlataink voltak, gyerekjátékok, „Paprika Jancsi zöld erdőben...”, az ő szeme is gyermeki kedvvel csillogott. Talán a cserkészei is ezt a jókedvű gyermeket szerették benne.

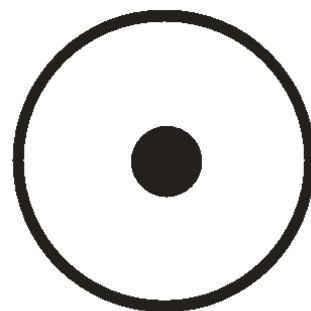
Valamikor elért a hír, hogy a „gráciak” Palival Máriacellbe zárandokolnak. Pali egy operációs asztalnál állva fogadta meg, ha a

szétzúzott koponyájú kislány, aki az asztalon feködt, életben marad, akkor ő elmegy gyalog Máriacellbe. És elment, mert kötelezte az adott szava, meg a hála.

Azután megint hírek jöttek. Übelbach. Nomen est omen? Itt is volt egyszer táborunk. Még Pali ideje előtt. Talán éppen ott, ahol most az autópálya keresztezi a völgyet. Soha nem próbáltam meg rendezni a dolgokat. Elég azt tudni, hogy Pali itt halt meg. Autóbaleset. Éjjeli szolgálat után igyekezett haza a családjához. Mindez „akkoriban” történt, amikor még ez a szó nem volt a szótárban. Azóta a „gráciak” már huszonhétszer jártak Máriacellben.

Nehéz feledni, és a kérdés örökre nyitva marad: mikor gyógyít egy orvos? Ha egy gyermek kezét fogja és mesél? Egy imát mond a betegért? Vagy tényleg csak akkor, ha eltávolít egy vakkelet?

Tarcsay Csaba

1985

DEVECSEBEN JÁRT A FORUM HUNGARICUM KÜLDÖTTSGE

Devecser, Kolontár, Ajka, iszapkatasztrófa, segélyszállítmányok. Ezek a kifejezések határozták meg az utóbbi hónapban a szabadidőmet és gondolataimat napközben. A katasztrófa utáni első napokban a médiákon keresztül elárasztottak a hírekkel, szörnyű fotókkal, feltételezésekkel, cáfolatokkal, szakvéleményekkel, ellenvéleményekkel.

A hetek múltával egyre kevesebbet hallhattunk a fejleményekről. A közvéleménynek, a médiáknak sokkal érdekesebbé vált a bányaszerencsétlenség Chilében, mint a határtól nem túl messze történt katasztrófa.

Amikor a munkatársaimnak szóltam, hogy november 17-én sajtótájékoztatóra utazom Magyarországra *Mag. Rudi Roth* konzul úrral,

kíváncsian kérdezték: hova és miért?

Remélem, a sajtótájékoztató a közszolgálati televízió, a legnagyobb napilapok érdeklődését felkeltve ismét lendületet ad a gyűjtőakciónak.

Első programpontunk a devecseri óvoda meglátogatása volt. A sajtó képviselői a devecseri óvodások örömet látva a magunkkal vitt játékok, ajándékok miatt, megfeszültek kamerájukról, jegyzeteikről, egyszerűen élvezték a gyerekek boldogságát. A gyerekek lehettük „úrhajós maszkukat”, amíg ott voltunk.

Nekik mindez játéknak tűnik. Mi a sajtótájékoztatóig megtekintettük Kolontár, majd Devecser elpusztult részeit. Beszélgettünk a települések polgármestereivel. Visszatértünk az elképesztő valósághoz. A lát-

vány borzasztó, nagyon nagy szükség van segítségre. A sajtótájékoztatón a konzul úr elsősorban erről beszélt. Devecser alpolgármestere, Kovács László megköszönte eddigi segítségünket, és főleg jelenlétünket, azt, hogy elhoztuk az ausztriai médiákat, s nem feledkeztünk el róluk. Kapcsolatunk ezután Devecserrel hivatalossá vált.

A hazaút nagyon csendes volt. Az egyébként nagyhangú újságírók nagyrészt csendben ülték végig az utat Grácig. Nehéz egy ilyen nap után bármit is mondani.

Csicse Tamás

MAGYAR MINT IDEGEN NYELV DIÁKOKNAK

Német anyanyelvű diákok is tanulhatnak magyarul Grácban. Először vette fel a Tartományi Iskolai Tanács (Landesschulrat) ezt a magyarórát (magyar mint idegen nyelv) azok közé a délutáni órák közé, amelyekre bármelyik középiskolás járhat (Mehrschulenkurs). A kötelezettség nélküli gyakorlaton (unverbindliche Übung) való részvételt osztályzat nélkül jegyzik be a félévi értesítőbe és az év végi bizonyítványba. Az egyik csoport csütörtökön, a másik csoport pénteken délután ismerkedik a magyar nyelv alapjaival. Az oktatáson való részvétel önkéntes és ingyenes.

Az iskola címe:
BRG Petersgasse,
8010 Graz,
Petersgasse 110.
(Schulzentrum St. Peter, megközelíthető pl. a 6-os villamossal).

További információ:
zita.veit@uni-graz.at

Igazgató úrnak köszönet a támogatásáért, a gyerekeknek pedig kitartó munkájukért!

Veit Zita

ANYANYELVI OKTATÁS 10-18 ÉVESEKNEK

Ebben a tanévben elkezdődhetett a bizonyítványba is bekerülő magyar anyanyelvi oktatás a 10-18 éves gráci diákok részére. A Tartományi Iskolai Tanács (Landesschulrat) által támogatott magyarórákra kedden délután kerül sor a BG/BRG Seebacher iskolában. (Ez folytatása *Gombos Ildikó* tanító néni gráci magyaróráinak.) A magyarórán kiemelt hangsúlyt kap a szókincs fejlesztése, a szövegértés és -alkotás, a nyelvtani alapismeretek elsajátítása és a helyesírás.

Az elsajátított ismeretanyag elősegíti a magyar és a német nyelv sajátosságainak összehasonlítását valamint azok tudatosítását. A biztosabb és gazdagabb nyelvhasználat ugyanakkor hozzájárul a diákok önbecsüléséhez is. A nyelvi kultúra fejlesztésére korcsoporttól és tudásszinttől függően az órákon differenciált oktatás keretében kerül sor. Az oktatáson való részvétel önkéntes és ingyenes. A kötelezettség nélküli gyakorlaton (unverbindliche Übung) való részvételt osztályzat nélkül

jegyzik be a félévi értesítőbe és az év végi bizonyítványba.

Az iskola címe:
BG/BRG Seebacher
8010 Graz,
Seebachergasse 11.
(megközelíthető pl. az 1-es és 7-es villamossal)

További információ:
zita.veit@uni-graz.at

Köszönet az igazgató úrnak, a szülőknek, de különösen a gyerekeknek, akik igazán lelkesen vesznek részt az órákon!

Veit Zita

HELYETTED IS EMLÉKEZTÜNK ÖTVENHATRA

DI Horváth Csaba és Mag. Páll Sándor elhelyezte a gráci magyarság koszorúját

„Jó volt látni, hogy a határainkon túl is őrzik a magyar értékeket, a forradalom emlékét, talán még jobban is, mint nálunk. Ez is egy jel volt a fiataloknak, hogy milyen nagy dolog volt az 56-os forradalom, hogy még Ausztriában is ilyen hűségesen megemlékeznek róla.”

Tőkés Tünde

Amikor október 22-én a gráci dóm harangjainak misére hívó zúgása elcsitult, huszonöt magyar állt a hősi emlékmű előtt, hogy az egyszerűségében is meghatározó hagyományos koszorúzáson tisztelettel és hálával emlékezzen az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseire, áldozataira. Tették ezt azok helyett is, akik nem tudnak igazán azonosulni e lassan a történelemkönyvbe száműzött és elhallgatott, az idősebb generáció részére élő ün-

neppel, virágzó sebbel. Az utolsó mondatot szinte szó szerint hallottuk 24-én az emlékműsoron *Böröndi Lajos* költő ajkáról. 1956. október 23. nem úgy általában a „Szabadság napja”, — amint azt egy hírlevél állítja —, hanem annak az egész világon ismert forradalom és szabadságharcnak a dátuma, amelyet otthon évtizedeken keresztül elhallgattak és elfelejtetni akartak. Ez a nap magába foglalja a magyar történelem minden szabadságmozgalmának dátumát. 1956-nak köszönhetjük mindannyian egyéni szabadságunkat is.

A Magyar Egyetemisták és Öregdiákok Klubja a Magyar Katolikus Közösséggel együtt 1957 óta kötelességének tartja, hogy emlékezzen és emlékeztessen ötvenhatra. Nemcsak koszorúzásra, hanem ünnepi szentmisére és emlékműsorra is hívta az itt élő magyarokat. A felső-krisztinavárosi plébánia gyermekkórusa *Tőkés Tünde* tanárnő vezetésével emelte az ünneplés áhitatát. Ők gazdagították versekkel, énekkel, hangszeres darabokkal, és tették színessé a mise utáni megemlékezést is. Az áldozati oltáron égő gyertya, amely Mindszenty bíboros hamvainak hazavitelekor Mária-cellben a koporsójánál lángett, a vasfüggönyből kiszakított szögesdrótspirális szorításából kiszabadult fényével összefűzte a jelent a múlttal, az élőket a szabadságunkért meghalt hősökkel.

A misét követő megemlékezésen *Böröndi Lajos* megrázó emlékező beszédében költői nyelven foglalta össze Ötvenhat teret és időt átfogó jelentőségét, igazságát. Az 1956 után született költő sokakkal együtt minden kérdésre szeretne „érvényes, egy-szeri és megfellebbezhetetlen választ” kapni, „hisz ötvennégy éven át nem hallottunk mást csak féligazságokat, elharapott szavakat, s a hallgatás emlékművét építették velünk”. A költő Rendületlenül című versével hajtott fejet azok előtt, „akik 1956-ban azt tették, amit egy megnyomorított nép gyermekeként tenni kellett”, és azok előtt is, akik őrzik emléküket.

Mi, gráci ötvenhatosok emlékeztető rendezvényeinken évtizedeken keresztül lehetőséget adtunk minden itt élő magyarnak 1956 igazságának megismerésére. *Böröndi* szavaival élve „különösen 1956 sugározhatná az összetartozás élményét”. Ezzel szemben itt Grácban szépen hangzó szavakba öltöztetett, félrevezető féligazságokat olvashatunk, nemcsak Ötvenhatról, hanem a jelenlegi helybeli magyar életről, olyanoktól, akik még nem érettek meg a demokráciára, és nem tudnak élni a szabadsággal.

Ugri Mihály

(Az idézetek *Böröndi Lajos* beszédéből valók.)

A felső-krisztinavárosi plébánia gyermekkórusa Tőkés Tünde tanárnő vezetésével

KARÁCSONYI ÜZENET 2010

Kedves Magyar Testvéreim!

Ezekben az adventi napokban örömteli várakozással készülünk legszebb ünnepünkre, Jézus születésének megemlékezésére. Ilyenkor többet gondolunk azokra, akik kedvesek nekünk, akikhez a szeretet emléke fűz. Szétszórtságunk ellenére karácsony szent ünnepe újra közel hoz bennünket egymáshoz. A betlehemi jászol tövében lélekben találkozunk távollevő szeretteinkkel is.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok kegyelmekben igen gazdag karácsonyt és Istentől megáldott boldog új évet.

Molnár Ottó, prelátus

KERESZTELŐ A MAGYAR EVANGÉLIKUS GYÜLEKEZETBEN

2010. október 23-án a Heiland templomban dr. Soly-már Mónika lelkész Maja névre keresztelte Miche-litsch-Nagybocskai Zsófia és Michael Michelitsch kis-leányát. Hosszú idő után ez volt az első keresztelő a gráci Magyar Evangélikus Gyülekezetben.

Jó egészséget és sok boldogságot kívánunk az egész családnak!

Molnár András

KÉRÉS

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Magyar Testvérek!

Amikor az ausztriai magyarok a jelenben jövőjükről gondolkodnak, és ezt közösen próbálják megfogalmazni, magyar nemzeti összefogásra van szükség, jelen esetben itt, ahol élünk és dolgozunk, vagyis Ausztriában. Ebben nincs helye a másik személy vagy csoport lejáratásának, történjen az bárki részéről. Amennyiben a magyar magyar ellen fordul, akkor nem várhatjuk el, hogy problémáinkat mások jóindulattal kezeljék. Ha az itt élő magyarok, Bécsben vagy az ország valamelyik tartományában, nem tudnak egy "nyelven" beszélni, önmagukat fogják felszámolni.

Ezért, mint a Magyar Népcsoport Tanácsának tagja, de elsősorban mint keresztény ember és katolikus lelkész, mindenkit arra kérek, hogy használja ki november, majd a közelgő adventi és karácsonyi idők kínálta lehetőségeket, szálljon önmagába és tegyen meg mindent az összetartozás, az össznemzeti eszme megvalósításáért, elsősorban itt Ausztriában, majd a Kárpát-medencében és szerte a nagyvilágban, ahol magyarok élnek.

Mindezekhez kívánom Isten Lelkének sugallatát és áldását.

Tisztelettel és üdvözlettel: Prof. Dr. Vencser László

GRATULÁLUNK!

Sok szeretettel gratulálunk Mag. Molnár Ottó prelátus úrnak közelgő 60. születésnapja alkalmából.

A GMÚ szerezkesztősége, kedves Olvasóink és a saját nevemben ezúton szeretnék jó egészséget és sok boldogságot kívánni. Isten éltesse, Ottó atya!

*Petriz Judit,
a GMÚ főszerkesztője*

MEGHÍVÓ

**2010. december 11-én, szombaton
ADVENTI
LELKINAPRA**

Vezeti:
Ft. Mikolás Attila,
Kőszeg

Ideje:
8.45-18.30

Helye:
Mariengasse 6/a
(Exerzitienhaus
der Barmherzigen
Schwestern)

Gyónási lehetőség.
Ebéd: 10 euró
Szentmise 18 órakor
a kápolnában.

Jelentkezés és inf.:
Ugr, 0316/683-508
vagy 0650/589-0066

Szeretettel várjuk
a katolikus híveket!

*Ottó atya és a
Pasztorális Tanács*

GRÁCI KINCSESLÁDA — FERENCES KOLOSTOR

KEREKASZTAL- TÁRSALGÁS

**Minden hónap első
hétfőjén 18 órakor a
Gösser étteremben
(Neutorgasse 48.)
találkozunk.**

Minden érdeklődőt sze-
retettel várunk!

Páll Sándor

MEGHÍVÓ

Szeretettel meghívunk
kicsiket és nagyokat

a Kákics együttes

Nagyapám betleheme

című karácsonyi
műsorára

**2010. december
12-én, vasárnap,
16 órai kezdettel a
Carnerigasse 34.
nagytermébe.**

Az előadás után

TÁNCHÁZ
moldvai táncokkal,
a Kákics együttesrel.

Inf.: Kovács,
0650/831-2624

Rendező: MEÖK/MKK
Támogató: BKA

Kedves Olvasóink!

Ezúttal városunk egyik
gyöngyszemét, a Ferences
kolostort szeretném bemu-
tatni.

1209-ben elismerte III. Ino-
cenc pápa a Szent Ferenc
által alapított Minorita ren-
det. 1228-ban meghalt As-
sisi Szent Ferenc. 1238-as
évben érkeztek az első Mi-
norita testvérek — valószí-
nűleg a Babenberg család
felkérésére — Grácba.

A város nyugati részén, a
Mura partján kaptak földet
a kolostor és a templomuk
megépítésére, így egyben
a városfalat is erősítették. A
Minoriták nekiláttak az épít-
kezésnek, majd hamarosan
(1256-ban) elkészült a
mai templom kórusa, majd
a kis Szent Jakab templom
(1275-ben) és a hozzá si-
muló kolostor lett kész.

1330-ban kezdték el a
meglévő templomot bővíte-
ni. A kolostor a XV. szá-
zadban kapta meg mai for-
máját. Mai szemmel nézve
a templom ferdén van épít-
ve, mivel a hajdani Mura-
holtággal párhuzamosan
épült.

A minoriták, az Eggenbergi
család jóvoltából, menedé-
ket kaptak a Mura jobb
partján. 1515-ben a Feren-
cesek kezdték el a refektó-
rium építését. A templom
68,5 m magas tornyát csá-
szári parancsra 1643-ban
fejezték be, amit egyben
őrtoronyként is használtak.
Az újkópus bejáratot
1894-ben építették be a to-
ronyba. Szintén a XIX. szá-
zad végén átépítették a
templom belsejét, ami a
templom barokk berende-
zésének megsemmisülésé-
vel járt együtt.

A második világháborúban
megsemmisült üvegablako-
kat Prof. Franz Felfer és
Sr. Basilia Gürth készítet-
ték el újra. A feszületet
Alexander Silveri készítet-
te.

A XIII-XIV. században
épült kerengő Grác talán
lehangulatosabb belső
udvara. A temető megszü-
nése után sok sírkő került
ide. A sírkőfeliratokat elol-
vasva benyomást kapha-
tunk az akkori gráci társa-
dalomról.

A Ferencesek jelenleg is
folyamatosan renoválják
kincsüket, és teszik korhű-
vé. Az oratóriumot 2002-
ben újították fel, 2004-ben
új orgonát kaptak, 2010 óta
pedig napkollektort kezdek
el építeni

Tarcsay Tünde

FILMKLUB

Kedves Filmklubozók!

A téli hónapokban is szere-
tettel várjuk a magyar film
rajongóit közös vetítéseink-
re, melyek 2010. december
18-án, szombaton, este 19
órakor, valamint 2011. ja-
nuár 15-én, ugyancsak
szombaton este 19 órakor
kezdődnek.

A helyszín továbbra is az
„Europäisches Fremdspra-
chenzentrum” földszinti ter-
me, Nikolaiplatz 4., a
Griesplatz közelében.
Érdeklődni változatlanul az
erika.komon@gmail.com
e-mail címen vagy a
0699/1901-6763-as tele-
fonszámon lehet.

Az időpontok megtalálha-
tók a Gráci Magyar Újság
honlapján (www.gracimagyarujsg.at).

A terem bérllet fedezésére
lehetőség szerinti adomá-
nyokat elfogadunk.

Továbbra is szeretettel vá-
runk mindenkit minden kor-
osztályból! A filmklub ter-
mészetesen beszélgetésre,
a Grácba újonnan érkezett
magyarok megismerésére
is remek alkalom.

A rendszeres filmklubozók
már tudják, hogy *Komon
Erika* hamarosan anyai
örömök elé néz. A vetíté-
sek szervezését februártól

Csicsey Tamás veszi át,
aki korábban hosszú éve-
ken át vezette a magyar
filmklubot Grácban. A prog-
ram gazdája továbbra is a
Magyar Egyetemisták és
Öregdiákok Klubja
(MEÖK), helye pedig vál-
tozatlan marad.

Ezúton köszönjük meg *Eri-
kának* a gondos és színvo-
nalas filmválasztást, a lelki-
ismeretes tájékoztatást és
a kedves vendéglátást.

Kedves Erika! Most új fel-
adatok várnak Rád, me-
lyekhez sok erőt és türel-
met kívánunk.

Petriz Judit

KIRÁNDULÁSOK

Az ősszel három túránk volt:

Először a Peggaui-falat másztuk meg, bemásztunk több, az autópályáról is jól látható barlangba. A fal ugyan nagyon meredek volt, de az út vas- és kötélkapaszkodók segítségével veszélymentes. De mert nekünk ez kevés volt, második nekifutással a hegy csúcsáig kapaszkodtunk.

Második túránk alkalmával először túrázott együtt magyar-osztrák csoport. A Teichalm és Sommeralm közötti öt 1400-1500 méter magas csúcsot vándoroltuk be. Fenn már szépen volt hó, de sajnos köd és szél is. Ennek ellenére kemény, de élvezetes túra volt. Biztosan megismételjük szebb időben.

Harmadik túránk gyönyörű, kellemes, napos időben a Frohnleiten feletti 993 m magas Gschwendtre vezetett. A sziklák széléről szépen láthattuk az alattunk fekvő kis várost. Minél magasabbra mentünk, annál jobban látszottak a környékbeli hegyek és az alattunk kacskaringózó Mura.

Lefelé jövet, a hegy hátsó oldalán láthatóvá vált a város gazdagságát megalapozó személtlerakó-telep, amit már szépen benőttek a növények.

Az idei túrasorozatunkat előre láthatólag lezártuk. Összesen nyolc alkalommal voltunk úton, szerencsére mindegyik probléma nélkül sikerült, és valahogy mindig haza találtunk. Mindenkinek örültünk, aki velünk tartott. Remélem, hogy a túráink során jobban megismerhették Grác szép környezetét.

Mert idén már bevált, a jövő évben ismét szánkózás-

sal kezdjük programunkat.

Az érdeklődőket ezután is e-mailben értesítem a tervezett túráinkról.

Kérem, a túrákon mindenki megfelelő túrafelszerelésben jelenjen meg. A túrákon mindenki saját felelősségére vesz részt

Szeretettel várjuk az új természetbarátokat is, kérem, jelentkezzenek az alábbi elérhetőségeken.

Érdeklődni telefonon lehet (Csaba 0316/693-064 vagy Robert 0676/387-2925).

*Szép idő reményében:
Horváth Csaba*

MEGHÍVÓ

Szeretettel meghívok minden érdeklődőt a
DNS Galéria
(Zinzendorfsgasse 1.)
karácsonyi vásárának megnyitójára,
2010. december 3-án,
pénteken, 19 órakor.

A kiállításon közép-európai művészek alkotásai (képek, kerámiák, stb.) láthatók és megvásárolhatók.

Inf.: Kovács,
0650/831-2624

MEGHÍVÓ

Hribik Noémi
(zongora) és
Csonka Vince
(cselló)
HANGVERSENYÉRE

2010. december 4-én,
szombaton, 19.30-kor,
az Erfurt
Musiksalonba
(Herrengasse 3., Herzoghof, „Festett Ház”).

Az esten felcsendülnek J. Ch. Fr. Bach, L. v. Beethoven, C. Franck, M. Moszkovszkij és Kodály Zoltán művei.

Bővebb információ:
0699/1219-7373

MAGYAR BÁL 2011

A Gráci Magyar Egyesület **2011. január 29-én** tartja az idei szezont **Magyar bálját** a **Puntigami Sörgyár Hubertus termében** (Brauhaus Puntigam, Hubertussaal). A rendezvény helyszíne tehát, ezúttal nem Andritz, hanem az 5-ös villamos puntigami vég-

állomásánál található. A gráci magyarság 2011-es bálját **20 órakor** nyitjuk meg, és bizonyára a hajnali órákig tart majd.

Szeretettel várunk mindenkit!

A GME vezetősége

2010. DECEMBER

DÁTUM	IDŐ	HELY	RENDEZVÉNY	RENDEZŐ
01. szerda	16.00	Carnerigasse 34.	MAGYAR OVI inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 •	MKK/MEÖK
02. csütörtök	19.30	Leechkirche	ADVENTI KONCERT magyar szólistákkal	KHG
03. péntek	18.30	Radetzkystraße 16.	KLUBEST/sakkozás inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
	19.00	Zinzendorf-gasse 1.	A KARÁCSONYI KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓJA inf.: Kovács, 0650/831-2624 <i>Bővebben a 7. oldalon.</i>	DNS Galéria
04. szombat	19.30	Musiksalon Erfurt Herrengasse 3.	HRIBIK NOÉMI ÉS CSONKA VINCE HANGVERSENYE inf.: 0699/1219-7373 <i>Bővebben a 7. oldalon.</i>	
05. vasárnap	10.30	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	CSALÁDI SZENTMISE , utána Pfarrkaffee inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
	utána	Kálvária plébánia Kalvarienbergstraße 155.	VÁRJUK A MIKULÁST! Inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966; <i>Bővebben a 11. oldalon.</i>	MKK
	16.00	Heiland-templom Kaiser-Josef-Platz 9.	ÁDVENTI ISTENTISZTELET úrvacsoraosztással inf.: +43/650/587-7712	AMEGY
06. hétfő	17.00	Weikhard óra Hauptplatz 13.	GRÁCI KINCSESLÁDA - vezetés Grác egyik nevezetességéhez. Ma: Bürgerspittalkirche Inf.: Tarcsay, 03133/305-35	MEÖK
	18.00	Gösser	KEREKASZTAL-TÁRSALGÁS inf.: Páll, 0316/465-636	MEÖK
10. péntek	18.30	Radetzkystraße 16.	KLUBEST/sakkozás inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
11. szombat	8.45- 18.30	Mariengasse 6/a Exertitienhaus	ADVENTI LELKINAP Ft. Mikolás Attila vezetésével. Inf.: Ugri, 0316/683-508 <i>Bővebben az 5. oldalon.</i>	MKK
	18.00	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	KÉTNYELVŰ SZENTMISE , utána Pfarrkaffee inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
12. vasárnap	16.00	Carnerigasse 34.	ADVENTI CSALÁDI DÉLUTÁN A Kákics együttes adja elő karácsonyi műsorát „Nagyapám betleheme” címmel. inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 <i>Bővebben a 11. oldalon.</i>	MKK/MEÖK
	utána	Carnerigasse 34.	TÁNCCHÁZ a Kákics együttesel. Inf.: Kovács, 0650/831-2624 <i>Bővebben a 6. oldalon.</i> •	MEÖK
15. szerda	16.00	Carnerigasse 34.	MAGYAR OVI inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 •	MKK/MEÖK
	19.30	Casineum Landhausgasse 10.	JÓTÉKONYSÁGI EST a vörösiszap-katasztrófa károsultjainak megsegítésére inf.: 0316/472-212-613 <i>Bővebben a 13. oldalon.</i>	Forum Hungaricum
17. péntek	18.30	Radetzkystraße 16.	KLUBEST/sakkozás inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
18. szombat	19.00	Nikolaipplatz 4.	FILMKLUB inf.: Komon, 0699/190-167-63	MEÖK
19. vasárnap	17.00	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	SZENTMISE , utána Pfarrkaffee inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
21. kedd	15.00	Radetzkystraße 16.	TEADÉLUTÁN inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
26. vasárnap	17.00	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	SZENTMISE , utána Pfarrkaffee inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánunk kedves Olvasóinknak!

A Gráci Magyar Újság szerkesztősége

2011. JANUÁR

DÁTUM	IDŐ	HELY	RENDEZVÉNY	RENDEZŐ
02. vasárnap	10.30	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	SZENTMISE , utána Pfarrkaffee inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
03. hétfő	18.00	Gösser	KEREKASZTAL-TÁRSALGÁS inf.: Páll, 0316/465-636	MEÖK
08. szombat	18.00	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	KÉTNyelvű SZENTMISE , utána Pfarrkaffee inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
12. szerda	16.00	Carnerigasse 34.	MAGYAR OVI inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 •	MKK/MEÖK
14. péntek	18.30	Radetzkystraße 16.	KLUBEST/sakkozás inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
15. szombat	19.00	Nikolaiplatz 4.	FILMKLUB inf.: Komon, 0699/190-167-63	MEÖK
16. vasárnap	17.00	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	SZENTMISE inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
18. kedd	15.00	Radetzkystraße 16.	TEADÉLUTÁN inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
19. szerda	16.00	Carnerigasse 34.	MAGYAR OVI inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 •	MKK/MEÖK
21. péntek	18.30	Radetzkystraße 16.	KLUBEST/sakkozás inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
23. vasárnap	17.00	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	SZENTMISE utána Pfarrkaffee inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
26. szerda	16.00	Carnerigasse 34.	MAGYAR OVI inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 •	MKK/MEÖK
28. péntek	18.30	Radetzkystraße 16.	KLUBEST/sakkozás inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
29. szombat	20.00	Brauhaus Puntigam, Hubertussaal	MAGYAR BÁL inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
30. vasárnap	16.00	Heiland-templom Kaiser-Josef-Platz 9.	MAGYARNyelvű ÖKUMENIKUS ISTENTISZTELET <i>Liturgikus:</i> Dr.Solymár Mónika, evangélikus lelkész, <i>Igét hirdet:</i> Mag. Molnár Ottó, prelátus Ez évben a házigazda az Ausztriai Magyar Evangélikus Gyülekezet. inf.: Ugri, 0316/683-508 ill. AMEGY, +43/650/587-7712	MKK/AMEGY

2011. FEBRUÁR (ELŐZETES)

DÁTUM	IDŐ	HELY	RENDEZVÉNY	RENDEZŐ
02. szerda	16.00	Carnerigasse 34.	MAGYAR OVI inf.: Cresnar-Maurer, 0650/884-9966 •	MKK/MEÖK
04. péntek	18.30	Radetzkystraße 16.	KLUBEST/sakkozás inf.: Tulacs, 0316/824-175	GME
06. vasárnap	10.30	Kálvária-templom Kalvarienbergstraße 155.	SZENTMISE , utána Pfarrkaffee inf.: Prel. Molnár, 0316/682-124-21, 0676/8742-6728	MKK
07. hétfő	17.00	Weikhard óra Hauptplatz 13.	GRÁCI KINCSESLÁDA - vezetés Grác egyik nevezetességéhez. Inf.: Tarcsay, 03133/305-35	MEÖK
	18.00	Gösser	KEREKASZTAL-TÁRSALGÁS inf.: Páll, 0316/465-636	MEÖK

ANYANYELVI FEJTÖRŐK ISKOLÁSOKNAK

Kedves Gyerekek!

Október végén e-mailt kaptunk Kapfenbergből: „Tisztelt Szerkesztőség! Itt küldjük a kuckó megfejtéseit. A rejtvények nem voltak könnyűek, (segítségül kértük bp-i nagymamánkat), de mégis jól szórakoztunk a megfejtés alatt.” Nos, ennek ki-mondottan örülök, mivel a rejtvények összeállítására sem volt könnyű.

Kedves Troppacher Edina és Thomas! A helyes megfejtése-kért járó jutalmat postai úton juttatom el hozzátok. További jó fejtörést kívánok!

Petriz Judit

A 11. évfolyam 5. számában közölt anyanyelvi fejtörők megfejtése:

I/1. őszülő szülő, 2. bős ősz, 3. okos kos, 4. kúszó úszó, 5. balga alga, 6. etető tető, 7. kész ész, 8. kóbor óbor, 9. vevő evő, 10. síró író.

II/1. ... nem ugat hiába. Minden szóbeszédnek van valami alapja. 2. ... a karaván halad. A céltudatos ember nem törődik az ellenség gáncsoskodásával. 3. ... az nem harap. A nagyszájú ember nem veszélyes. 4. ... szalonna. A rossz természet ellen nehéz küzdeni. 5. ... beforr. Kis sérülés hamar meggyógyul.

III/1. leszőgez, 2. sóderol, 3. odavág, 4. lebilincsel, 5. fejteget.

IV/1. tevékeny, 2. központ/belváros, 3. tájékoztatás, 4. sátorlábor, 5. délelőtti műsor, 6. áldozat, 7. korszerű, 8. tétlen, 9. magán, 10. ABC-áruház

Betűvesztő szókapcsolatok — olyan szókapcsolatok, amelyeknek második tagját úgy kapjuk meg, hogy egyszerűen elhagyjuk az első szó legelső betűjét. Pl. **Nyomott kedélyű gyógyszerész** -> **apatikus patikus**. Fejezd ki a következő meghatározásokat betűvesztő szókapcsolattal!

1. Bitang napszak
2. Csodálatos lehuppanás
3. Egyiptomi fegyenc
4. Gyors mozgású mezei rágcsáló
5. Katonai zugárus
6. Puha nyoszolya
7. Romlott fém
8. Skandináviai szaktárs
9. Színehagyott úrmérték
10. Zsugori gyalogút

„Meglovasított” közmondások - Fejezd be a közmondást! Mit jelent?

1. Ha ló nincs, ...
2. Azt a lovat ütök, amelyik ...
3. Közös lónak ...
4. Ajándék lónak ...
5. A lónak négy lába van, ...

A most következő kérdésekre olyan, a **beszél** igével rokon értelmű szót kell mondani, amely a kérdőmondatban említett személy foglalkozására, tevékenységére, tulajdonságára utal. Pl. **Hogyan beszél a kőműves? Kőművesfalaz.**

1. Hogyan beszél a **matematikus**?
2. Hogyan beszél a **molnár**?
3. Hogyan beszél a **nagyot halló**?
4. Hogyan beszél a **plébános**?
5. Hogyan beszél a **szakács**?

Mondd magyarul! - Nevezd meg az alábbi közismert idegen szavak magyar megfelelőjét!

1. faktor
2. katasztrófa
3. kvalitás
4. makaróni
5. perfekt
6. pertli
7. prompt
8. slukk
9. smarni
10. viadukt

A megfejtéseket a www.gracimagyarujasag.at/irjon-nekunk/ oldalon keresztül lehet beküldeni. A beküldési határidő: **2011. január 13., 17 óra**. A helyes megfejtéseket a következő számban közöljük.

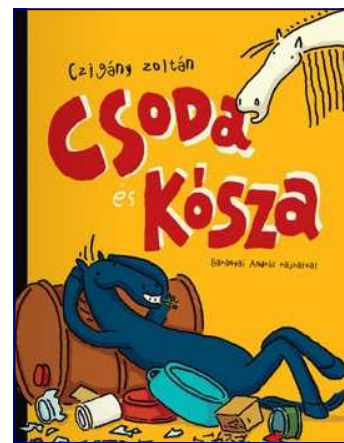
OLVASÓNAPLÓ

Czigány Zoltán:
Csoda és Kósza

Hallottatok már a gödöllői tanyán élő Csodáról és Kószáról? A nemminden-napi örültségeket kieszelő Kósza(ló) és az öt rendszerint a csávából kihúzó barátja, Csoda(ló) történeteiről? Ki ne lenne kíváncsi arra, hogy mit csinál két ló a pizzériában, a Közlekedési Múzeumban, Dínóföldön vagy a Marson?

Czigány Zoltán könyve, mely a Pozsonyi Pagony Kft. gondozásában jelent meg, 2007-ben elnyerte az

Év Gyermekekönyve-díjat. A Csoda és Kószát ugyan 6-12 éves gyerekek számára ajánlja a kiadó, az én négyéves nagyfiam falta a vidám meséket, és a kötet az esti felolvasások viszsztatérő példányává vált. Nem beszélve arról, hogy a Jézuskától „megrendelte” a folytatást, a *Csoda és Kósza körül a Föld* című mesekönyvet. S hogy miért szeretjük? Ezt a szerző maga válaszolja meg a legtalálósabban: „Mert mint minden gyerek és felnőtt, hajlamosak a meggondolatlan cselekedetekre, a

kószálásra, és mint minden gyerek és felnőtt, tudnak olyan jók is lenni, hogy az csodálatos!”

Petriz Judit

A MAGYAR OVI HÍREI

A nyári vakáció után ismét nagy sikerrel folytatódik a három éve működő Magyar Ovi.

Minden szerdán 16 óra-kor találkozhatnak a **Carnerigasse 34. alagsori játszótermében** a kisebb és nagyobb óvodások, kisbabák és szülők illetve nagyszülők, hogy együtt töltsenek másfél órát.

Miközben a nagyobbak nagyrészt a szomszéd teremben **Tarjányi Eszter**, a Talentum Zeneiskola szolféztanára a Kodály módszer játékos feladatain keresztül vezeti be a zene birodalmába, a legkisebbek énekelnek, mondókáznak és játszanak kísérőjük társaságában. A zenés foglalkozásra kilenc gyermek jár heti rendszerességgel, de természetesen nem kötelező minden óvodásnak részt venni. Azoknak a nagyobb óvodásoknak is, akik nem jelentkeztek be a zeneóra-ra, megfelelő lehetőséget teremtünk anyanyelvünk ápolására, és szókincsük gazdagítására.

Tá bácsi és ti-ti néni tánca a zenés foglalkozáson

A negyvenöt perces zenei előkészítő után kicsik és nagyok közösen játszhatnak, barkácsolhatnak vagy akár mesét hallgathatnak.

A találkozók nagyon kellemesen telnek, és mindig túl gyorsan elrepül az idő. (Noémi lányom visszatérő kérdése: „Miért kell már haza menni?”)

Nemcsak, mint programfelelős, hanem mint az egyik résztvevő kislány édesany-

ja mondok köszönetet **Tarjányi Eszternek**, aki lelkiismeretesen felkészülve, nagyon kedvesen közelíti meg a zenei témákat, jó érzékkel bánik a gyerekekkel. Öröm látni, hogy **Eszternek** sikerült felkeltenie a gyerekek zenei érdeklődését.

Ti-ti, ti-ti, tá, tá. A zenés foglalkozások első gyümölcsei már tapasztalhatók a csillogó szemű kis zenészeken. Nemcsak, hogy új énekeket, táncokat és mondókákat ismertek meg rövid idő alatt, de ügyesen rajzolgatják az első kottafeljekeket, és szorgalmasan szolmizálnak a megfelelő kézjegyek segítségével. Dó, ré mi, fá szó, lá, ti, dó.

Nagyon szívesen várunk minden „rég” és „új” gyereket szüleivel.

Érdeklődni telefonon (0650/884-9966) vagy e-mailben lehet (katalin.maurer@gmx.at).

Cresnar-Maurer Katalin

A kottairás alapjai tá bácsi és ti-ti néni segítségével

ADVENTI CSALÁDI PROGRAMOK

2010. december 5-én, vasárnap, **10.30-kor** a **Kálvária-templomban** (Kalvarienbergstr. 155.) **családi szentmisén** ünnepeljük advent 2. vasárnapját. A mise utáni agapén együtt várjuk a Mikulást.

Kérem a szülőket, hogy **december 3-ig** jelentsek be részvételi szándékukat, hogy időben elkészíthessük a Mikulás-csomagokat. Jelentkezni telefonon (0650/884-9966) vagy e-mailben lehet (katalin.maurer@gmx.at).

2010. december 12-én, vasárnap, **16 órai** kezdettel a **Carnerigasse 34. nagytermében** a Kákics együttes ad karácsonyi műsort **Nagyapám betleheme** címmel, melyre szeretettel meghívunk kicsiket és nagyokat. Az előadás után **táncházat** tartunk moldvai táncokkal, zenél a Kákics együttes. A programot **Mag. Kovács Dénes** szervezi.

Mindkét programra mindenkit szeretettel várunk!

Cresnar-Maurer Katalin

HANGRESSZIÓ — VAN-E KÁROMKODÁSMENTES ÉLET?

Egészen biztosan van, de nagyon ritka lehet. A káromkodás általános meghatározása: durva, trágár módon való szitkozódás. A káromkodás, káromlás valószínűleg a károg (rekedt hangot hallat → vészt jósolva beszél jelentésű) hangutánzó eredetű igéből származik. Megfigyelhető, hogy aki káromkodik, annak hangja mélyül, az indulat rekedten, hörgésszerűen tör ki belőle.

A káromkodás tehát nyelvi jelenség, és rokonságában olyan nyelvi jelenségeket találunk, mint a gorombaság, sértés, szitkozódás, becsmélés, átkozódás, durva beszéd, pejoratív kifejezés, kakofemizmus, „anyázás”, „fikázás” stb. A sajátosan gazdag nyelvi együtttest a nyelvi agresszió fogalmával foglalhatjuk össze. És ezzel máris kilépünk a nyelvészetből, mert az agresszió alapvető emberi viselkedésforma. Az ember természetesen mesterien tudja szabályozni agresszióját, vissza tudja

fogni és el tudja engedni — s ugyanez érvényes a nyelvi agresszióra is. (Az egyik egyházi méltóságot — bevallom, kissé pajkosan — megkérdeztem, hogy a papok szoktak-e káromkodni. Az egyházfő mosolyogva annyit mondott, az talán előfordul, hogy egy „mindenségit” elereszt az ember. De jó lenne, ha mindenki ennyire vissza tudná fogni magát!)

Csakis az általános viselkedésünket, értékrendszerünket figyelembe vevő szempontból lehet bármit is mondani a napjainkban nagy mértékben eluralkodó szurkolói agresszióról, amelyre az utóbbi két szomszédos ország közötti labdarúgó-mérkőzés bekibálásai, valamint transzparensefeliratai hívták föl a figyelmet. Az egyik országban a másik ország lakosainak édesanyáit vették célba („anyázás”), a másikban az előző ország egészét látták el durva jelzővel („fikázás”).

Sokoldalúan kulturált ember visszafogja indulatait,

így nyelvi indulatait is. A vallásos embereket még a legalapvetőbb vallási törvény, a tízparancsolat második parancsa is erre buzdítja: „Istennek nevét hiába ne vedyed!” Vallásos ember számára ezért különösen fájdalmas és visszataszító Isten, Szűz Mária, a szentek nevének ilyen környezetben való megjelenése.

Az egyházi kötelékek lazulásával, a szélesebb körű elvallástalanodással (szekularizáció), illetve a hétköznapi kulturáltság egyre erőteljesebben tapasztalható csökkenésével együtt mintha növekedne a nyilvánosságban a durva beszéd, a káromkodás aránya. Erre mondják általában: „Durvul a beszéd”. De az is lehet, hogy nem növekedik, csak az információcsatornák meg sokasodásával jobban feltűnik. Mindenesetre a nyelvhasználat nagyon sok társadalmi és lelki probléma tünete; úgyhogy nem árt odafigyelni erre a jelenségre.

Az emberi együttműködés egyik legalapvetőbb szabálya (a retorika alaptörvénye): ne bánts, ne sérts! Aki durván viszonyul embertársaihoz (tettekben és beszédben), az megsérti az együttműködés alapszabályát. Ezért már kisgyermekkorától tanítják, hogy mit nem szabad, mit nem illik — cselekedni és mondani. A durva beszéd tilalma szinte minden kultúrában létezik, beszédtabunak

mondjuk tudományosan. Vagyis tudnánk róla beszélni, de nem szabad, nem illik. Ezt az ősi emberi együttműködési szabályt sértik meg azok, akik tudatosan káromkodnak vagy durván beszélnek, különös tekintettel azok, akik társadalmi szerepüknél fogva egyfajta mintaként szolgálnak.

A futballpályákon eluralkodó beszédmód minden kulturált embert rossz érzéssel, olykor iszonyattal tölt el. Ugyanis a nyelvi durvaság olyan „tabukat” érint, mint az édesanya, a nemzet, a haza, a szexualitás. A tabutörés primitív szinten együtt jár bizonyos jóleső érzéssel, élvezettel („olyan jó kikiabálni az érzéseket!”), de pillanatnyi hasznát jóval meghaladja az okozott kár: az indulatkelés, mások megsértése, megalázása, amely nagyon sok esetben vezet további, fizikai agresszióhoz. Egyik nyelvészünk megállapítása szerint a háborúk kitörése kivétel nélkül nyelvi agresszióra vezethető vissza.

Mindezt akár üdvözölhetném is az Összmagyar Szurkolói Szövetség nyilatkozatát (Magyar Nemzet, 2009. aug. 1.) arról, hogy a törvény szerint melyik az a bekibálás, amely még belefér a véleménynyilvánítás szabadságába, s mi az, ami ezen túllép, uszít, és ezért ellene fel kell lépni. A példaként felhozott, sajnálatos módon elhangzott „Sz.. Románia” még véleménynyilvánítás, bár ízlés-

telen. Jó, hogy ez utóbbit hozzátették. A szövetség felhívja a figyelmet arra, hogy mindenki tartózkodjon a rasszista bekiabálásoktól és az agresszióktól.

Ez a törekvés természetesen helyes, de nagyon csekély hatása lehet. Ha elkezdjük felsorolni azokat a szavakat, különösképpen mellékneveket és igéket, amelyek alkalmasak az uszításra, nem jutunk sehová. Részben azért, mert a jelentések változnak, részben azért, mert a legmocskosabb dolgokat is lehet kevésbé ocsmány módon tálni. „A jó édesanyád” szerkezetben magában semmi csúnya nincs,

sőt a legszebb magyar szavakból áll, de ha hozzágondoljuk a ki nem mondott „utasítást” („míveltetésnek” is nevezik) és egyéb jelzőt, akkor a legdurvább káromkodások egyike. És mindez a helyzettől, a hangerőtől, a hanglejtéstől függ. Ha a legszebb magyar szavakat húsz centiméterről üvöltik valakinek az arcába, az valódi agresszió. Még kamasz koromban találtam ki rá: hangresszió. Figyeljék meg, ha egy ember vagy társaság (csúnya szavak nélkül) fennhangon üvöltözik a buszon, önmagában félelmet keltő.

Gyermekkoromban meg-

döbbenve tapasztaltam az akkori Taurus pályán az addig egészen visszafoготtnak és normálisnak tűnő szomszédasszony magából kikelő üvöltését. Pedig csak azt ismételte: „Hajrá Brösöc!” A Brösöc valami ocsmányságnak tűnt, az ordítás és a hangalak miatt. Pedig csak a sportegyesület régi betűnevét kiáltotta: Budapesti Ruggyantagyár SC.

Mit tehetünk? Mint társadalomkutató tudom, hogy az agresszió leginkább neveléssel, jó társadalmi környezettel szorítható vissza, jogi szankciókkal csak ideiglenesen korlátozható, és könnyen feltör. Mint állam-

polgár, mindig igyekszem fékezni az agressziómat. Nincs agresszió nélküli élet, s a káromkodásmentes élet is igen ritka lehet. De attól vagyunk emberek, hogy mindig a jóra, a jobbra törekszünk. Ha le is húz bennünket a környezet, akár ha anyáznak is bennünket, saját értékrendszerünk alapján kell viszonyulni. Soha nem „lemenni álatba, szénlehordóba...” Annyi szépség van a világban.

dr. Balázs Géza

ISMÉT GRÁCBAN JÁRT DR. BALÁZS GÉZA

Nem véletlenül utaztam 200 km-t, hogy meghallgassam unokáim csivitelését, valamint dr. Balázs Géza professzor előadását is. Már volt szerencsém hallani őt élőben, Ajkán, amikor a mi egyesületünk meghívására érkezett beszélgetni velünk, az érdeklőőkkel nyelvünk aktuális kérdéseiről. Mivel érdekelt az utcán, a közéletben és a magánéletben társadalmi illetve iskolai végzettségre való tekintet nélküli elburjánzása (Isd. az előadás utolsó, kinagyított képét a magyar parlamentben elhangzó verbális agresszióról!) a verbális agresszió „uralkodása”, kíváncsi voltam ennek tudományos megközelítésére. Nem csalódtam. Dr. Balázs Géza prfesszor úr tőle megszo-

kott könnyed stílusban a tudományos nagyképűség minden allűrjét mellőzve, nagyon közérthetően, ugyanakkor tudományos alaposággal tárta elének a témát. Akik az „alcímtól” — Magyar káromkodások — megijedtek, előadás közben már érezték és megkönnyebbültek, hogy itt nem trágárságok felsorakoztatása történik, hanem a téma sokoldalú megközelítése. Nagyon meggyőző volt az irodalmi illusztráció is. Jókai Mór, a nagy mesélő rengeteg regényében bőven található példa arra is, hogyan vélekedik a pesszimista magyar ember a „gőzkieresztő” cifra káromkodásokról, annak „nemzeti” vonatkozásairól. Örült a lelkem, hogy nincs tudományosan alátámaszt-

va az a vélekedés, miszerint a magyar ember tud a legcifrábban, leghosszabban káromkodni.

Nagyon jól éreztem magamat, s boldogsággal töltött el, hogy a gráci magyarok mennyire ragaszkodnak gyönyörű anyanyelvünk ápolásához.

Fazakas Tamásné

MEGHÍVÓ

2010. december 15-én, szerdán, 19.30-kor,

árverezéssel,
felolvasással és
koncerttel egybekötött

JÓTÉKONYSÁGI ESTRE

a Casineumba
(Landhausgasse 10.).

Osztrák és magyar művészek felajánlott festményei kerülnek árverezésre – az így befolyt összeget a kolontár-devecseri térség szerencsétlenül járt magyarjainak megsegítésére fordítjuk.

Fellép
Szivkova Marianna,
tavalyi Stipendium
Hungaricum-os énekes,
zongorán kísér
Mag.^a Melem Rita.

Bővebb információ:
0316/472-212-613

GRÁCBAN VENDÉGESKEDETT A „GERLICEMADÁR“

ERKEL-EST

November 21-én, vasárnap, az esti szentmise után a Kálvária Plébánián rendkívüli magyar zenei esten vehettünk részt *Erkel Ferenc* születésének 200. évfordulója alkalmából.

Az „ünnepeltről” *Ugri Mihály* meghívására *Dr. Radics Éva* tartott előadást. Mondandójából világossá vált, hogy *Erkel Ferenc* zeneszerző, karmester, zongoraművész, de leginkább magyar volt.

Az előadást Erkel-operarészletek színesítették. Elhangzott a Hunyadi László nyitány, a KUG hallgatója énekelte. A legismertebb és talán legjelentősebb, ha lehet mondani, „a” magyar nemzeti operából, a Bánk bánból először a Bor dalt és a híres Hazám, hazám... kezdetű áriát *Szécsi István*, a gráci operaház tagja, majd a Tisza-parti jelenetet, Melinda szerepében, *Peidl Kati*, a KUG hallgatója énekelte. Zongorán játszott *Solymár-Melem Rita*.

Az est zárásaként közösen énekeltük el a Himnuszt, elszorult szívvel, itt-ott könnyes szemmel.

Kadocsa Mária

November 5-én a sárpilisi „Gerlicemadár” táncsoport két tanárnője vezette táncház programunkat. Ezalatt a csoport Körmenten lépett fel az ottani táncsoporttal együtt a vörösiszap

katasztrófa áldozatai részére tartott jótékonyági műsoron. Másnap a „Gerlicék” Grácban, a Károly Ferenc Egyetem (Karl-Franzens Universität) „International tea” rendezvényén

arattak fürgeteges sikert a sárpilisi lakodalom bemutatásával. Mindkét fellépés létrejöttében nagy szerepe volt a MEÖK-nek.

Ugri Mihály

ÚJ GALÉRIA NYÍLT GRÁCBAN

Balról jobbra: Szabó Zoltán, a kiállított művek alkotója, Gotthart Éva, a galéria tulajdonosa, Mag. Rudi Roth, a Magyar Köztársaság tiszteletbeli konzulja és Mag. Molnár András, gráci városi képviselő

2010. október 17-én új magyar vonatkozású galéria nyitotta meg kapuit Grácban. Az Art Meetingpoint tulajdonosa, *Gotthart Éva*, erdélyi magyar, az elmúlt 25 évben Heidelbergben élt, s egy látogatás alkalmával olyannyira beleszeretett városunkba, hogy ide is költözött, most pedig galériát nyitott a Raubergasse 14. szám alatt.

Szerkesztőségünk is szeretettel gratulál!

Petritz Judit

www.art-meetingpoint.com

INNEN-ONNAN

Miután sorainkból többeket érintett az 1950 és 1953 közötti kitelepítés, továbbítjuk a hírt, hogy októberben felavatták Budapesten az 1950-53 között kényszermunkatáborba kitelepítettek emlékművét. •

A szombathelyi egyházmegyei karitás Nagylengyeli Szociális Központjának adminisztrációs munkája elvégzésére a MEÖK odaajándékozta eddigi tulajdonát, egy komplett számítógépet. Ezzel hozzájárulunk 30 helybeli koranyugdíjas és egyéb rászorultak foglalkoztatásához. •

BÁBSZÍNHÁZBA HÍVTUK A LEGKISEBBEKET

A tavaly októberi nagysikerű Kolompos koncert után örömmel fogadtuk *Mag.^a Ráth-Végh Tímea* újabb ötletét. Azt javasolta, hogy hívjuk meg Grácba a soproni **Habakuk Bábszínház** művészeit. Rövid igényfelmérés után nyilvánvaló volt, hogy a gráci magyar gyerekek szívesen fogadnának magyarországi bábosokat. Tímea a tőle megszokott erőbedobással és kedvességgel vette fel a kapcsolatot a soproniakkal, akik közös megállapodásra a **Noé bárkája** című darabot hozták magukkal.

November 13-án *Mag.^a Cresnar-Maurer Katalin*, a Magyar Ovi programfelelőse, a rendező MKK és MEÖK nevében köszöntötte a művészeket és az izgatott jelenlévőket.

A bibliai történetet a kis nézők segítségével elevenítették fel a bábművészek. Az előadás igazi interaktív szórakozást nyújtott. A vízözönbe vezető izgalmas kaland szó szerint volt érthető: garantáltan senki sem maradt szárazon.

Köszönetet mondunk *Tímeának* és *Katalinnak* a felejthetetlen élményt nyújtó vidám családi programért, s nem utolsósorban a gyerekeknek, szülőknek és nagyszülőknek a részvételért és az aktív közreműködésért.

A Gráci Magyar Újság honlapján fényképes beszámolót találnak az eseményről.

Petritz Judit

Az előadás költségét a Magyar ovi tavalyi adományaiból fedeztük.

Zoli és Eszter a Habakuk Bábszínház művészei

Kíváncsi gyermekekkel telt meg a Carnerigasse 34. nagyterme

A taps a nézőkből lett aktív közreműködőket is illeti

OLVASÓI LEVÉL

Sok ember nem szereti a 13-as számot, ezen a novemberi napon azonban, nem csupán a ragyogó napsütésnek köszönhetően változott meg erről sokak véleménye. A Carnerigasse földszinti nagytermébe ezen a délutánon beköltözött a Habakuk Bábszínház, *Ráth-Végh Tímea* kezdeményezésének eredményeképpen.

A soproni Habakuk Bábszínházból érkező Zoli és Eszter, a két bábos, Noé történetével szórakoztatta a szép számban összegyűlt gyereksereget. Az időközben interaktívvá vált játékba az eleinte félénkebb kicsik is nagy örömmel kapcsolódtak be, sőt a szülők is. A jól felépített, egyszerűségükben nagyszerű díszletek mellett számos bábfajtát is megismerhettünk játék közben.

Az előadás után pedig terített asztal várta a játékban megéhező kicsiket és nagyokat.

Köszönjük a napsütéses hangulatú délutánt az előadóművészeknek és a szervezőknek.

NEszter

KRÓNIKA

2010. október 7-én éjjel, négy nappal a történet után e-mailen értesítettük kedves Olvasóinkat arról, hogy adománygyűjtésbe kezdünk. Nem csalódtunk magyar és osztrák barátaink szolidaritásában és segítőkészségében. Október 9-én, szombaton délután Csicsely Tamás és Mag. Petritz Peter elszállították a gráci magyarság első segélyszállítmányát a vörösiszap-katasztrófa súlytotta területre, és átadták az ajkai koordinátornak, Varga Andreának, majd betekintést nyertek a Kristályvölgy Egyesület irodájában berendezett ideiglenes raktárba.

Balról: Varga Andrea, a Kristályvölgy Egyesület elnöke, Mag. Petritz Peter, Daragó Gabriella és Csicsely Tamás

Október 11-én, hétfőn Mag. Rudi Roth, a Magyar Köztársaság tiszteletbeli konzulja sajtótájékoztatót tartott, ahol a média képviselőit a gráci magyarság adománygyűjtéséről.

Október 12-én, kedden a reggeli órákban Fodor János atya kérésére pormaszk- és védőruha-adományokat kerestünk. Délután három óra körül már biztosak lehettünk Grác város és a Stájer Tartomány hihetetlen adományában.

Balról: Mag.^a Petritz Judit, Ing. Heimo Krajnc, a hivatásos tűzoltóság parancsnoka és Helmut-Edmund Nestler, Grác város katasztrófavédelmi referense, az adományok útra bocsátásánál

Még aznap éjjel több, mint százezer védőmaszkot és védőruhát (kb. 500.000 euró értékben) szállított a gráci hivatásos és önkéntes tűzoltóság (Berufsfeuerwehr und Freiwillige Feuerwehr Graz) egy-egy teherautóval Ajkára és Veszprémbe. Csicsely Tamás kísérte el őket.

Balról: Fodor János atya, Varga Andrea, a Kristályvölgy Egyesület elnöke, LM Bernd Werchota és Csicsely Tamás, az adományok átadásánál Ajkán

Balról: LM Bernd Werchota, Kapuvári Viktória, a veszprémi tűzoltóság katasztrófavédelmi osztályvezetője és Csicsely Tamás, az adományok átadásánál Veszprémbe

Eközben természetbeni felajánlásokat gyűjtöttünk a Carnerigasse 34.-ben. A hétfőn Dr. Hribik Ferenc

egy személyautónyi tartós élelmiszert szállított a katasztrófa sújtotta térségbe.

Az adománygyűjtés második hetében nagyszabású felajánlás érkezett a HUMANIC-tól. Az ezer pár gyermekcipő több mint felét Csicsely Tamás és Mezei László pénteken, majd Dr. Hribik Ferenc vasárnap elszállította Ajkára. Egy héttel később a felajánlás második fele is eljutott a katasztrófa sújtotta területre Csicsely Tamás jóvoltából.

A MEÖK és az MKK is részt vett a gráci magyar szervezetek akciójában a

Csicsely Noemi is segített a gyerekcipő átadásánál

Magyarországot sújtó vörösiszap-katasztrófa károsultjainak megsegítésében, felhasználva a régi kapcsolatokat a szombathelyi Karitással.

Október 23-án a Carnerigassen összegyűlt adományokat önkéntes segítők átválogatták és szortírozták.

Október 25-én kaptuk meg a Hotel Liebminger felajánlását, 20 db jó minőségű használt matracról.

Akciókba bekapcsolódott a Grác-Seckau Egyházmegye Karitása, a Külföldi segély osztály vezetője, Mag.^a Brigitte Kroutil-Krenn

is felvette velünk a kapcsolatot. Megtudtuk, hogy gyűjtés folyik Weizben és Hartbergben is. November elején a szombathelyi egyházmegyei Karitás egy 7 tonnás tehergépkocsival a Carnerigasseról, Weizből és Hartbergből Szombathelyre vitte a gyűjtött adományokat. Az ottani Karitás nagy raktárából kisbuszokkal szállítják tovább Kolontárra és Devecserbe.

Több magánkezdeményezés híre is eljutott hozzánk. Dr. Lissberger Ildikótól tudjuk, hogy az IPUS GmbH, ahol Ildikó dolgozik, a Paltentaler Holding tagja, és ásványi alapanyagú termékeket állít elő környezettechnikai alkalmazások céljára. Ildikó zeolitot és dolomitot vitt a Pannon Egyetem Környezetmérnöki Karára Dr. Horváth Erzsébetnek, aki a tanársékkal együtt a kármentesítésen dolgozik. A zeolit talajjavító anyag, amely néhány nehézfémeket meg tud kötni, és a talajhelyreállítás (talajremediáció) során tudják majd alkalmazni.

Saruga Gábor értesített bennünket, hogy a thaliak is gyűjtöttek. Összesen 700 euró jött össze, amit már át is adtak egy érinett családnak.

2010. november 17. Mag. Rudi Roth, a segélyakciónk védnöke látogatást tett Devecserben és Kolontáron.

Petriz Judit

A gráci magyarság adománygyűjtéséről hosszabb összeállítást találnak újságunk weboldalán:
www.gracimagyarujsg.at

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Kedves Olvasóink!

Hihetetlen szolidaritást tapasztalhatott a gráci magyarság az elmúlt két hónapban.

Köszönetet mondunk *Mag. Rudi Roth*nak, a Magyar Köztársaság tiszteletbeli konzuljának, hogy védnöksége alá vette a gráci magyarok adománygyűjtését, és személyes kapcsolataival hozzájárult ahhoz, hogy minél több stájer emberhez eljusson akciónk híre.

Köszönetet mondunk *Fodor János atyának*, aki a katasztrófa területén tartózkodott, és folyamatosan ellátott bennünket fontos információkkal, hogy mi, gráciak, minél gyorsabban és hatásosabban tudjunk segíteni.

Köszönetet mondunk a Konzulátus munkatársainak, *Fraissler Katalinnak* és *Vizler Juditnak*, a gyors ügyintézésért.

Köszönetet mondunk *Varga Andreának*, az ajkai Kristály-völgy Egyesület elnökének, munkatársainak és az ajkai önkéntes segítőknél, akik gondoskodtak arról, hogy a gráciak adományai eljussanak a vörösiszap-katasztrófa károsultjaihoz.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik az akció sike-

réhez adományukkal hozzájárultak.

Köszönjük, hogy részt vett az október 8-9-i gyorssegély akcióban!

Nagy Réka,
Ráth-Végh Tímea,
Spar Supermarkt Filiale Lange Gasse 40,
Hetényi Balázs,
Kovács Gábor és Anita,
Vadon Mária,
Horváth Csaba,
Url Michael,
Veit Zita,
Cresnar Katalin & Markus,
Miklós Réka,
Fritz Gerald & Eszter,
Molnár András,
Tarcsay Éva,
Horváth Miklós,
Hribik Noémi,
Csonka Vince,
Maurer Ildikó,
Brandstätter Karin,
Tarcsay Tünde és Csicsely Tamás valamint **Petritz Judit és Peter.**

Köszönetet mondunk a város és a tartomány munkatársainak, valamint az osztrák és magyar hatóságoknak, akik fontos szerepet játszottak abban, hogy a pormaszkok és védőruhák rövid időn belül eljuthassanak a katasztrófa sújtotta területre:

Ing. Heimo Krajnz, a hivatalos tűzoltóság parancsnoka (Einsatzdirektor der Berufsfeuerwehr Graz),
Helmut-Edmund Nestler, Grác város katasztrófavédelmi referense (Katastrophenschutzreferent der Stadt Graz),
LM Bernd Werchota tűzoltó és csapata,
Mag. Sigfried Nagl, Grác város polgármestere (Bür-

Mag. Rudi Roth, a Magyar Köztársaság tiszteletbeli konzulja (jobbra) látogatást tett Devecserben és Kolontáron

germeister der Stadt Graz),
Dr. Kurt Kalcher, a tartományi katasztrófavédelem vezetője (Leiter der Fachabteilung „Katastrophenschutz“ des Landes Steiermark),

Dr. Odo Feenstra, a tartományi tisztiorvosi szolgálat vezetője (Leiter der Fachabteilung „Gesundheitswesen“ des Landes Steiermark),

Merth Balázs, államtitkár,
Kapuvári Viktória, a veszprémi tűzoltóság katasztrófavédelmi osztályvezetője.

Köszönetet mondunk mindenkinek, aki természetbeni adományt adott le a Carnerigassen. Többek között a **Ferdinandeum 2. osztályosai**, ahova **Sammer-Ernst Erika** gyermekei járnak, élelmiszert gyűjtöttek. Ugyancsak élelmiszert adományozott a **Spar Supermarkt** Filiale Ragnitzerstraße 117. alkalmazottjai **Ludván Margit** szervezésében. A **Winkler család** ruhát és cipőt adományozott. Több doboz ruha,

ágynemű és játék ismeretlen adományozójának is köszönetet mondunk. Nem utolsósorban szeretném megemlíteni önkéntes szállítóinkat, akik saját költségükön szállították a gráci magyarság adományait a katasztrófa sújtotta területre: **Csicsely Tamás**, **Dr. Hribik Ferenc** és **Mezei László**.

Lapzártáig a **Forum Hungaricum** számlájára 75.000 euró folyt be. Ebből 25.000 eurót a stájer tartományi főnök (Landeshauptmann), **Mag. Franz Voves** valamint ugyancsak 25.000 eurót helyettese (1. Landeshauptmann-Stellvertreter), **Hermann Schützenhöfer** ajánlott fel.

A pénzbeli felajánlások gyűjtése év végéig tart. További segítségét előre is köszönjük!

*Csicsely Tamás,
Petritz Judit és
Ugri Mihály, az
adománygyűjtés szervezői*

KOLONTÁR — KICSIT MÁSKÉPP

A gráci egyetem pasztorál-teológiai doktorandusz hallgatójaként vettem részt a vörösiszap-katasztrófa károsultjainak lelki gondozásában. Tapasztalataimat ezért elsősorban a krízishelyzetbe jutottak lelki gondozásának aspektusából foglaltam össze.

A lelkigondozás — mint extrém és hirtelen fellépő nehézségek kapcsán nyújtott emberi, lelki segítségnyújtás — a katasztrófa első napjától elindult. A helyzet nyilvánvalóvá tette, hogy a lelkigondozónak éppen olyan gyorsan kell cselekednie, mint a mentőautóknak vagy a segélyszervezeteknek. Modern megközelítésben azonban már nem csak lelkigondozásról beszélünk, hanem krízisintervencióról, mely egy tágabb fogalom. Azonban ez a tevékenység legtöbbször megmarad a klasszikus lelkész-tevékenység elemeinél.

A II. vatikáni zsinat elgondolása alapján, az egész — test és lélek szerint való — embert akarjuk segíteni, védeni. A pap egy ilyen helyzetben az egész Embert, mint Istentől megőrzött, megváltott, szeretett és reményt ajándékozó teremtmény látja a bajban, ugyanakkor látja bűnösségét és gyengeségeit, határait, ezért tud papként odafordulni minden emberhez.

A lelkigondozás során ennek a szélsőséges élethelyzetnek olyan aspektusaival találkozunk, melyek

helyes értékelése alapvetően meghatározza segítő tevékenységünk sikerét.

A trauma: A híradások természetesen a halottak, sérültek, a fedél nélkül maradtak állapotát mutatják be. Azonban az emberek közt mozogva hamar szembesültünk azzal, hogy sokak személyes gondját, traumáját nem hallgatta meg senki. Ez a tevékenység nem feladata az állami mentő egységeknek. Így aztán volt, aki a katasztrófa harmadik napján mondta el, hogy mi kérdeztük meg először, mit szeretne. Az első naptól két héten keresztül jártuk a házakat, kerestük a lakókat, hogy meghallgassuk őket. A mondat, hogy a plébániáról jöttünk, papok vagyunk minden gátat áttört, azonnal családtag voltam, régi ismerős egy mondatom után.

A határok: Fontos a lelkigondozó szemszögéből arról beszélni, hogy mit is tettünk. Volt, hogy csak egy cigarettát adtunk, és meghallgattuk a bajban lévőket, máshol hangtalan sírásukban mellettük voltunk, dühüket hallgattuk, gyászunkban, tehetetlenségükben velük szenvedtünk, ott voltunk. A pap is szembesül ilyenkor a lehetőségek határaival, a tehetetlenséggel, de értenie, éreznie kell annak a szolgálatnak a pótolhatatlanságát és erejét, amelyet a sérült lélek meghallgatása, gondozása jelent.

A bűn és gyengeség: Szinte az első órákban felsza-

kadt a kérdés: miért ide építettünk házat, minek újtottuk fel? A timföldgyár dolgozói is lapátolták az iszapot, és azt mondták, nem lehet, hogy mi hibáztunk. Egy édesanya, aki épp dolgozott, és gyermeke egyedül volt otthon, kérdezte önmagától, miért hagytam egyedül gyermekem.

Speciális lelki teher egy ilyen helyzetben az önnön gyengeséggel való szembesülés, mert sosem szorultam rá másokra, most pedig nem vagyok képes élni mások nélkül.

A) Teológiai szempontból a lelkész a szükséghelyzetben komolyan átérzi, hogy szinte minden ember, az átélt extrém szituációkban nyitottá válik a világváltoztatásra és az Istennel való találkozásra. Ezekben a szituációkban a „Mi értelme az életnek?” A teodiceai problémák és a bűnösség érzése az érintettek kérdéseinek középpontjába kerülnek. Ezekről a lelki folyamatokról azonban alig esik szó annak ellenére, hogy ezek néha szélsőségesen konkrétak: „Miért engedte ezt az Isten, bűnösebbek vagyunk-e? Azért jártam így, mert az árvízkárosultakat én csak két SMS-el segítettém? Hogyan lesz normális életünk ismét és hol?” Ilyen és ehhez hasonló kérdésekkel nap mint nap találkozhat a lelkigondozó.

B) Azonban ennek a munkának a gyakorlati aspektusait is elemezni szükséges. Teljesen egyértelmű, hogy

az első vonalban a pap, a többi segítő munkáját is megkönnyíti, illetve ellátja a konkrét katasztrófa-elhárítás után elhagyott bevetési helyet, ha emocionálisan megakadás, segítségre szorulás, tehetetlenség félelem maradt ott az emberekben. Ha nem lehetséges a segítségnyújtás a katasztrófa-elhárítás alatt, fennáll a veszély, hogy az érintett személyek hosszú távon vagy maradandóan lelkileg sérülnek. Mindenképpen meg szeretném említeni, hogy véleményem szerint a segélyszervezetek az ellátásnak ezt az oldalát még nem fedezték fel, és igaz ez az egyházakhoz kapcsolódó szervezetek esetében is! Sokan gyűjtenek pénzt, anyagi javakat, jönnek lapátokkal, ami jó, de nem elégséges.

Szót kell említeni azokról a jelenségekről is, melyek — szerencsére — nem jelennek meg a médiában, de a kárelhárításban résztvevők számára nyilvánvalóak. Ez pedig — összefoglalva —, a professzionális organizáció hiánya. Az első napokban nem az volt a kérdés, hogy miben segíthetünk, hanem hogy mit nem szabad tenni, ki merre nem mehet, és hol kell sorban állni élelemért, albérletért, tisztítószertért, vagy egyszerűen azért, hogy visszamehessen házába.

A segítésre kivonult állami szerveknek sincsenek professzionális, ilyen méretű helyzetre is felkészült szakemberei. Sok esetben ezek a szervezetek saját embereikkel nem foglalkoznak,

pedig a mentésben résztvevő tűzoltó, katona, rendőr, mentős, segítő is fél, nyomasztja a jelenlét, de erről nem tud kívül beszélni. Többször tapasztaltam, hogy a mentésben résztvevők komolyabb lelki segítségre szorultak, mint maguk a károsultak.

A későbbiekben a megjelenő segélyszervezetek azon vitáznak össze egymással, hogy a kávéosztás vagy lápátolás a fontos. Megjelent a verseny abban is, hogy a médiának ki tudja jobban bemutatni saját magát. Ezzel a magatartással azonban saját missziós és diakóniai tevékenységük igazi alapjai kérdőjelezhetőek meg. [...]

A szükséghelyzetek ellátására specializálódott lelkészeknek főleg lelki és teodiceai kérdésekben kell mélyebb ismeretekkel rendelkezniük. [...] Ezek a szempontok a következők:

1. Az emberek reakciói szükséghelyzetben és extrém szituációkban különféle (düh, gyász, alvászavar, elkeseredettség, stb.). Minden személy másképp éli meg ezt az időszakot, nincs két azonos megoldási kulcs. Ezért minden személy esetében adekvát módja van a traumával való küzdelemnek, egyedileg kell rájönni arra, hogy ezeket a helyzeteket hogyan lehet feldolgozni, hogyan kell az emberek mellé állni, végighallgatni őket, apró lépésekben gyors segítséget, rövid terápiát végezni velük.

2. A munka maga veszélyes, mert a bevetések során a segítőnek magára is

figyelnie kell. Egyrészt a segítő is ki van téve a katasztrófa veszélyeinek, öneki is védőruhában kell járnia. Másrészt az ő személyiségére is hat a környezet, a sok személyes tragédia végighallgatása során saját lelke is sérülhet. Ezért a segítőnek tudnia kell megállni, kikapcsolni, elengedni, és messzebből nézni a történeteket.

3. Alkalmassá kell válnia a segítőnek arra, hogy más szervezetekkel együtt tudjon dolgozni. Ehhez ismereni kell a mentésben résztvevő szervezetek struktúráját. Fontos, hogy a pap ne akadályozza más szervezetek munkáját. Itt nem csak az egészségügyi szervek, rendőrök munkájára gondolok. A jó szándékú, de felesleges akciók akadályozhatják a karitatív munka sikerét is. Egy alkalommal pl. 500 adag étel leszállítása felesleges volt, mert minden segítő szerv az ételosztásra koncentrált [...].

A konkrét szükséglelkészi tevékenységnek négy fő pillére van:

A kapcsolat: Első megközelítésben a bizalmat értjük alatta. Az az ember, aki minden bizalmát elveszítette az életben, a természetben, az emberekben, a hitben, bezárkózik, és az ilyen ember a mentésben is nehezen válik partnerré. Láthattuk, hogy a katasztrófa első napjaiban milyen rosszul kommunikáltak, mi is történt. Nem értesítették az embereket, sokszor korlátok közé szorították, nem hallgatták meg őket. A pap segítségével ezt a bizalom-

János atya szükséglelkészi feladatokat látott el a katasztrófa területén

érzést ismét visszakaphatja a lelkileg sérült ember. A mentés során mindkét plébánia működött, ott a bajba jutott emberek papokkal találkoztak, akiket ismertek, szerettek, akikkel korábban is érintkeztek és tudták, hogy a szavukra adhatnak. Ez a bizalom, a kapcsolat felépítésének fontos eleme volt. [...].

A kommunikáció: A munkatársnak jól kell tudnia hallgatni, hogy mindazt ventilálják az érintettek, ami történt. A többszöri elmondás segít a feldolgozásban. Az érintett a találkozásokor elkezd mesélni az első fázisban mindazt, ami a múltban volt. Ekkor előfordulhat, hogy a lakást, házat, a nemrég elkészült járólapot — amit most iszap borít — meg kell nézni. Azt kell megnéznünk, ami korábban még rendben volt, felidézve azt az időt, amikor még normális életet élt az érintett személy.

A lelkészi beszélgetés: Az akut szituációban a lelkész és az érintett között beszélgetés alakul ki arról, hogy

mi is történt, miért is történt mindez, kik a felelősök, miért náluk történt. [...]. Tapasztalatom alapján a „Miért van ez?” „Meddig marad ez az állapot?” szinte mindig feltevődik a beszélgetések során. [...].

A jelen idő és a hely által meghatározott közeg: egy katasztrófánál az érintettek tehetetlenek, segítségre szorulnak, nem tudnak mit mondani, gyakran a cselekvésben is bénultak. A lelkésznek itt kell a remény tényét közvetítenie, [...].

A lelkészt közben lelki segítő — [...] — hada keresi meg, akik segíteni akarnak, de maguk sem tudják hogyan. Az elküldeni vagy megtartani, befogadni és „felhasználni” folyamatos dilemmájával küzdve éltem át két hetet Devecserben érezve, hogy amit teszünk néha szervezetlen, gyakran szélmalomharc, de mégis ugyanolyan fontos, mint a napi élelem.

Fodor János, lelkész

GÓLYAHÍREK

Október 18-án megszületett Szerencsiné Milhoffer Éva és dr. Szerencsi József kisleánya, **Anna Luca**. Andris és Ádám nagy szeretettel és kíváncsisággal fogadták kistestvérüket. Isten éltesse az újszülöttet! Sok boldogságot kívánunk szeretettel!

GRATULÁLUNK

Szeretettel gratulálunk **Mag. art Szádeczky-Kardoss Gézának** a cselló művész diploma megszerzéséhez.

GYÁSZJELENTÉS

Két magyar pap haláláról értesültünk: **Dr. Frank Miklós atya**, a Magyar Karitás egykori vezetője szeptemberben 86 éves korában hunyt el. Miklós atya első miséjét Grácban, a főplébánia templomban mutatta be 1950-ben, amelyre szüleit nem engedték ki Magyarországról. Ősei közül néhányan a szentpéterti temetőben nyugsznak. **Fejős Ottó atyát**, volt németországi magyar főlelkészt a cserkész táborokból ismertük. December 2-tól Budapesten, a Farkasréti temetőben várja a feltámadást. R.i.P.

APRÓHIRDETÉSEK

Hiteles fordítások készítése! Ronacher-Nyitrai Gabi Tel.: 0316/913-084, 0699/19-11-00-52, e-mail: gabi.ronacher@chello.at

Gitároktatás. A budapesti Zeneakadémián szereztem BA diplomát klasszikus gitár szakon, jelenleg a Gráci Zeneművészeti Egyetem mesterképzésén tanulok. Jelentkezni lehet a 0681/2052-7429-es telefonszámon, vagy e-mail-ben: marikadocsa@hotmail.com Kadocsa Mária.

Lakás kiadó. Érdeklődni lehet Fábíán Attilánál a 0699/1077-6649-es telefonszámon.

GRÁCI MAGYAR GYERMEK ÉS IFJÚSÁGI KÖNYVGYŰJTEMÉNY

2010 tavaszán egy ötletből nőtte ki magát a Gráci Magyar Gyermek és Ifjúsági Könyvgyűjtemény, amely össze önkéntes munkából honlapot állított, (<http://www.magyik.net>) adományokból pedig több mint kétszáz kötettel rendelkezik.

A Könyvgyűjtemény nem titkolt célja a kortárs ma-

gyar gyermek és ifjúsági irodalom megszerettetése, eljuttatása a Grác és környékén élő gyerekekhez, a kétnyelvűségük erősítése mellett a magyar irodalmi kultúrkincs megismertetése.

Adventi hírek: Jelen pillanatban is folynak az utolsó egyeztetések egy magyarországi kiadóval, hogy a

Grácban és környékén élő gyerekek karácsonykor magyar nyelvű könyvet foghassanak a kezükbe, kedvezményes, internetes könyvrendeléssel, gráci szállítással. A részletekről hamarosan a honlapon tájékozódhatnak.

Bármilyen gyermek és ifjúsági irodalommal kapcsolatos kérdésükkel, (pl. könyv-

ajánló, kölcsönzés, könyvbeszerzés) forduljanak hozzánk bizalommal: info@magyik.net, vagy **Németh Eszter**, 0699/1709-1545.

Neszter

A SZERKESZTŐSÉG FELHÍVÁSA

Szerkesztőségünk szívesen ad hírt személyes és családi eseményekről (esküvő, születés, évforduló stb.), szakmai eredményekről stb. „*Olvasóink írták*” című rovatunkban szívesen közöljük hozzászólásaikat, véleményüket bármilyen, a magyar közösségünket érintő témában. Újságunkban a szerkesztési költségek fedezésére felajánlott anyagi hozzájárulás ellenében hirdethet. Az értesítéseket, hozzászólásokat és apróhirdetéseket a szerkesztőség postai elérhetőségére, illetve e-mail címünkre várjuk. (8011 Graz, Pf. 295 vagy office@meoek.net) **Lapzártá: 2010. január 13.**

Impressum: Grazer Ungarische Zeitung 11. Jahrgang 6. Ausgabe/Gráci Magyar Újság 11. évfolyam 6. szám **Herausgegeben von/ Kiadja:** Club Ungarischer Studenten und Akademiker in Graz/Magyar Egyetemisták és Öregdiákok Klubja **Redaktion/Szerkesztőségi cím:** 8302 Nestelbach bei Graz, Nestelbachberg 11 **E-mail:** office@meoek.net **Internet:** www.gracimagyarujasg.at **Gefördert** aus Mitteln der Volksgruppenförderung **Redaktion/Szerkesztőség:** Horváth Csaba, Koós János, Petritz Judit, Tarcsay Tünde, Ugri Mihály **A Gráci Magyar Újságban** megjelent cikkek és írások a mindenkor szerzők magánvéleményét képviselik, és nem fedik szükségszerűen a szerkesztők véleményét, így azok tartalmáért sem a szerkesztőség, sem az újság kiadója felelősséget nem vállal. Auf Ihre Spenden sind wir auch künftighin angewiesen!/Kérjük, hogy felajánlásukkal a jövőben is segítsék munkánkat!

Die Steiermärkische BLZ 20815 számlaszám (Kto. Nr.): 95 79 85 BIC: STSPAT2G IBAN: AT232081500000957985

ABSENDER:

CLUB UNGARISCHER STUDENTEN
UND AKADEMIKER IN GRAZ
8011 GRAZ, PF. 295

ÖSTERREICHISCHE POST AG
INFO MAIL ENTGELT BEZAHLT
(0021169512)